

STANOWISKO GENDERACTION W SPRAWIE RÓWNOŚCI PŁCI W PIERWSZYM PLANIE STRATEGICZNYM W RAMACH WSPÓŁTWORZENIA PROGRAMU „HORYZONT EUROPA” NA LATA 2021-2024

Celem niniejszego dokumentu, przedstawiającego stanowisko GENDERACTION, jest wskazanie, w których miejscach dokumentu Komisji Europejskiej pt. **„Kierunki pierwszego planu strategicznego wdrażającego program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa”** oraz w powiązanych z nim **publicznych konsultacjach online na rzecz współtworzenia programu „Horyzont Europa” na lata 2021-2024** podjęto kwestię równouprawnienia płci, a w których tego zagadnienia zabrakło. Część poniższych uwag została już zaprezentowana w **przeeglądach politycznych (policy briefs) GENDERACTION dotyczących „Horyzontu Europa”**.

Z punktu widzenia globalnych wyzwań, celów zrównoważonego rozwoju oraz priorytetów polityki UE, najważniejszym zadaniem „Horyzontu Europa” jest lepsze ukierunkowanie kwestii równości płci.

Równość płci została włączona do dokumentu Komisji Europejskiej pt. „Kierunki” jako cel zrównoważonego rozwoju oraz priorytet polityczny, ale nie uznaje się jej za wyzwanie globalne. W ww. dokumencie równość płci zalicza się jednak do jednego z pięciu czynników przekrojowych¹ w sekcji *Wspieranie priorytetów polityki w zakresie badań i innowacji (B&I), szczególne problemy i koordynacja odpowiednich działań za pośrednictwem programu „Horyzont Europa”*: **„Włączenie perspektywy równouprawnienia płci przyczyni się do**

1 | Te czynniki przekrojowe to zarówno podstawowe wartości UE, jak i warunki prawne i operacyjne.

poprawy jakości i wzrostu społecznego znaczenia badań i innowacji". W tej samej sekcji równouprawnienie płci określa się jako jeden z siedmiu *przekrojowych priorytetów polityki badań i innowacji oraz szczegółowych problemów*:

- „Równość płci jest podstawowym celem politycznym we wszystkich działaniach Unii Europejskiej oraz kluczowym czynnikiem osiągnięcia zrównoważonego rozwoju i inkluzywnego wzrostu gospodarczego.
- Działania będą zorientowane na eliminację nierówności między płciami w systemach badań i innowacji, a aspekt równości płci zostanie odpowiednio włączony w treści badań i innowacji w ramach całego programu. To ostatnie jest szczególnie istotne z perspektywy wyzwań globalnych, także w obszarze opieki zdrowotnej oraz sztucznej inteligencji i robotyki, w przypadku których wzrasta globalna świadomość, że międzyplciowe różnice pod względem potrzeb, zachowań i postaw odgrywają ważną rolę w projektowaniu badań oraz ich treści, a zatem określają znaczenie społeczne i jakość wyników badań”.

Zestaw zaleceń 1:

Pomimo że równość płci jest fundamentalną wartością europejską, nierówności między płciami nadal istnieją. Równość płci jest zarówno celem samym w sobie, jak i przekrojowym zagadnieniem związanym z innymi priorytetami politycznymi, celami zrównoważonego rozwoju i wyzwaniami globalnymi. Z tego względu, biorąc pod uwagę zawartość sekcji „Kierunki ogólne”, GENDERACTION zaleca wyraźne odniesienie się do równości płci w globalnym wyzwaniu każdego klastra, zarówno jako do istotnego czynnika, jak i konkretnego celu. Oznacza to nie tylko skupienie się na tym, jak czynniki związane z równością płci mogą pomóc w rozwiązaniu danego wyzwania o charakterze globalnym, ale również na tym, jak podejście do takiego wyzwania może przyspieszyć wypracowanie rozwiązań na rzecz równości płci w UE i poza nią.

Równość płci w pięciu priorytetach polityki UE

W dokumencie KE pt.: „Kierunki” dla programu „Horyzont Europa” określono pięć priorytetów polityki²: „Europa zapewniająca ochronę”, „Konkurencyjna Europa”, „Zrównoważona Europa”, „Sprawiedliwa Europa” oraz „Wpływowa Europa”. Spośród tych pięciu, jedynie „Sprawiedliwa Europa” odnosi się do kwestii równości płci, ale tylko w klastrze 2 (Kultura, kreatywność i społeczeństwo integracyjne)³, pomijając ją w klastrze 1 (Zdrowie), gdzie ma ona ogromne znaczenie.

Skutkiem tego, kwestie równości płci w ogóle nie zostały ujęte w priorytetach „Europa zapewniająca ochronę”, „Konkurencyjna Europa”, „Zrównoważona Europa” oraz „Wpływowa Europa”.

2 | Te pięć priorytetów odpowiada czterem nadrzędnym celom, na których skupia się **nowy program strategiczny Rady Europejskiej na lata 2019-2024** (przyjęty 20 czerwca 2019 r.): ochrona obywateli i swobód; rozwijanie silnej i prężnej bazy gospodarczej; budowanie neutralnej klimatycznie, ekologicznej, sprawiedliwej i socjalnej Europy; a także promowanie europejskich interesów i wartości na scenie światowej.

3 | „Odwroćenie **nierówności społeczno-ekonomicznych i płciowych** za pomocą strategii włączania, integracji, braku dyskryminacji, ochrony społecznej i inwestycji społecznych”.

Zestaw zaleceń 2:

- 1) **Europa zapewniająca ochronę** – należy uwzględnić wpływ przemocy uwarunkowanej płcią, jak również szczególne zagrożenia dla kobiet i dziewcząt uczestniczących w przepływach migracyjnych i uchodźczych w kontekście poprawy zarządzania zewnętrznymi granicami i bezpieczeństwem morskim UE.
- 2) **Konkurencyjna Europa** – należy podkreślić znaczenie wymiaru równości płci jako głównego czynnika sprzyjającego włączeniu społecznemu na rzecz tworzenia bardziej atrakcyjnych i kreatywnych miejsc pracy w Europie oraz na rzecz rozwoju i wdrażania nowych technologii cyfrowych, a także jako czynnika kształtującego rynek i w równym stopniu odpowiadającego na potrzeby wszystkich społeczności.
- 3) **Sprawiedliwa Europa** – niezwykle ważne jest również włączenie wymiaru płci do tego, jaki wpływ na zdrowie, a także na zdrowy styl życia i środowiska pracy, wywierają innowacyjne, technologiczne i cyfrowe rozwiązania i usługi. Jest to niezbędne, aby nadrobić zaniedbania z przeszłości w zakresie potrzeb zdrowotnych kobiet.
- 4) **Zrównoważona Europa** – wymiar równości płci należy uwzględnić przy podejmowaniu decyzji o wykorzystaniu i dystrybucji zasobów, jak również przy projektowaniu przyszłych wspólnot, miast i obszarów wiejskich oraz niezbędnych do tego technologii.
- 5) **Wpływowa Europa** – kwestię równości płci należy uwzględnić w modelu współpracy międzynarodowej w obszarze badań naukowych i innowacji w ramach programu „Horyzont Europa” zarówno w celu zwiększenia wpływu Europy, jak i osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju. Przyczyni się to do zwiększenia zdolności w unijnym sektorze badań i innowacji, jak również do realizacji celów politycznych, społecznych, ekonomicznych i w zakresie praw człowieka.

Dalsze informacje na temat równouprawnienia płci w docelowym wpływie z programu „Horyzont Europa”

Filar 1 Doskonała baza naukowa:

Kwestia równości płci NIE pojawia się w sekcji „**Stosowne działania w ramach Filaru I – Doskonała baza naukowa**” dokumentu KE pt.: „Kierunki”.

Zestaw zaleceń 3:

W ramach linii finansowania Filaru I należy zharmonizować środki na działania na rzecz równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, ochrony przed molestowaniem seksualnym i seksizmem, włączenia analizy równości płci do treści badań i innowacji oraz podjąć inne działania mające na celu zachęcanie do prowadzenia polityki równości płci w instytucjach prowadzących badania naukowe. Problematykę płci należy uwzględnić w szczególności w działaniach dotyczących infrastruktur badawczych, w tym w systemach zarządzania nimi.

Filar 2 Wyzwania globalne i europejska konkurencyjność przemysłowa:

Tylko w czterech z sześciu klastrów Filaru II uwzględniono wybrane skutki dla kwestii równouprawnienia płci, w „Zaleceniach” KE uwzględniono tę kwestię jedynie częściowo. W związku z tym, równouprawnienie płci należy potraktować z większą uwagą w obydwu wspomnianych dokumentach.

Zestaw zaleceń 4:

Zdrowie (Klaster 1): Aspekty związane z płcią biologiczną i kulturową są istotne w odniesieniu do wszystkich sześciu wyzwań związanych ze zdrowiem, a zatem należy się nimi zająć nie tylko w ramach wyzwania „Zachowanie zdrowia w szybko zmieniającym się społeczeństwie”. Na przykład:

W wyzwaniu „Życie i praca w środowisku promującym zdrowie” należy wziąć pod uwagę, że w badaniach toksyczności wykazano różnice i że wymienione czynniki ryzyka są zróżnicowane pod względem płci.

W wyzwaniu „Zwalczanie chorób i ograniczenie ich występowania” szczególną uwagę należy zwrócić na luki w wiedzy dotyczące warunków zdrowotnych kobiet i chorób, które w przeszłości były marginalizowane. W szczególności, należy uwzględnić różnice w odporności ze względu na płeć w badaniach nad opornością na środki przeciwdrobnoustrojowe.

W „Zapewnianiu dostępu do innowacyjnej, trwałej i wysokiej jakości opieki zdrowotnej w UE” badania pokazują, że pracownicy służby zdrowia zazwyczaj poświęcają kobietom mniej uwagi, a ich dolegliwości są traktowane jako mniej poważne (np. ból).

W „Uwolnieniu pełnego potencjału nowych narzędzi, technologii i rozwiązań cyfrowych na rzecz zdrowego społeczeństwa” istnieją pewne dowody na to, że rozwiązania związane z opieką zdrowotną oparte na analizie dużych zbiorów danych mogą być opracowywane w oparciu o zniekształcone próbki (np. dane wejściowe pochodzące niemal wyłącznie od mężczyzn). W przypadku nowych technologii i rozwiązań cyfrowych należy zadbać o wyeliminowanie uprzedzeń istniejących w obecnych zbiorach danych, aby ich nie powielać (np. uprzedzeń co do płci lub rasy).

W „Utrzymaniu innowacyjnego, zrównoważonego i konkurencyjnego w skali światowej przemysłu zdrowotnego” należy zwrócić uwagę na unikanie „automatycznie męskiej perspektywy” w procesach projektowania i standaryzacji, a także w ich wynikach, w celu zapewnienia integracyjnego podejścia do szczególnych cech, potrzeb i interesów obywateli, pacjentów i świadczeniodawców wszystkich płci.

Zestaw zaleceń 5:

Kultura, kreatywność i społeczeństwo integracyjne (Klaster 2): Chociaż działania w tym klastrze są ukierunkowane (między innymi) w szczególności *na pomoc w odwróceniu społecznych, gospodarczych, kulturowych i politycznych nierówności i ich przyczyn oraz propagowanie równości płci*, należy podkreślić, że rolę kobiet należy postrzegać znacznie szerzej, niż tylko jako ofiary nierówności płci. Oznacza to zrozumienie i wspieranie ważnej roli, jaką kobiety odgrywają w przemianach społecznych i gospodarczych oraz w umacnianiu demokracji.

Z zadowoleniem przyjmuje się fakt, że kierunki badań i innowacji w ramach Klastra 2 mają na celu wyjaśnienie *społecznych* – w tym *politycznych, etycznych, kulturowych, związanych z równouprawnieniem płci i gospodarczych* – skutków postępu technologicznego oraz wpływu czynników stymulujących zmiany, z wyraźnym odniesieniem do równości płci w trzech obszarach interwencji: „*Demokracja i zarządzanie*”, „*Dziedzictwo kulturowe*” oraz „*Transformacje społeczne i gospodarcze*”. Ponadto:

- W nowym ogólnym kierunku działań programu „Horyzont Europa” dotyczącym „zaawansowanych strategii i innowacyjnych metod na rzecz równości płci we wszystkich dziedzinach społecznych, gospodarczych i kulturowych oraz zwalczania uprzedzeń związanych z płcią i przemocy ze względu na płeć” należy zapewnić regularne coroczne ogłaszanie zaproszeń do składania wniosków wraz ze środkami pozwalającymi na sfinansowanie odpowiedniej liczby projektów. W ramach tego nowego ogólnego kierunku działań konieczne będzie wspieranie badań i innowacji o kluczowym znaczeniu dla wdrożenia i opracowania lepszych polityk UE w zakresie równości płci (uwzględniających zarówno podejścia do polityki obejmujące kwestie równości płci, jak i do polityki włączania problematyki równości płci do głównego nurtu życia społecznego i politycznego), a także opracowanie innowacyjnych rozwiązań umożliwiających osiągnięcie głównych celów wyznaczonych w piątym celu zrównoważonego rozwoju ONZ. Na przykład, konieczne będzie uwzględnienie kwestii takich jak:
 - innowacyjne rozwiązania i instrumenty służące zapobieganiu i eliminowaniu wszelkich form przemocy ze względu na płeć oraz dyskryminacji kobiet i dziewcząt na całym świecie, a także rola nowych technologii w odniesieniu do form i rodzajów przemocy ze względu na płeć;
 - zaawansowane strategie i narzędzia służące osiągnięciu globalnego wzmocnienia pozycji kobiet i dziewcząt we wszystkich sferach życia, w tym uznanie dla pracy opiekuńczej;
 - argumenty na rzecz przyspieszenia postępu i poprawy wpływu konkretnych unijnych polityk równościowych i możliwego do wyegzekwowania prawodawstwa, w tym określenie barier oraz najlepszych i obiecujących praktyk w zakresie wdrażania polityk równości płci w Europie (np. w zakresie skutecznych strategii szkolenia w dziedzinie równości płci);
 - rola edukacji w zapobieganiu i zwalczaniu wszelkich form dyskryminacji ze względu na płeć, a także w promowaniu nietradycyjnych ścieżek kariery zawodowej (np. kobiet w sektorze ICT, mężczyzn w sektorze pracy socjalnej), poprzez innowacyjne działania pedagogiczne i integracyjne treści edukacyjne;
 - argumenty związane z rolą równości płci w rozwoju innych polityk sektorowych i horyzontalnych UE (np. rolnictwo, energetyka, ochrona środowiska), w tym określenie barier utrudniających postęp w tych obszarach, w celu ułatwienia lepszego uwzględniania problematyki równości płci w polityce UE przy opracowywaniu i wdrażaniu innych polityk, instrumentów i działań, które mają wpływ na osiągnięcie zrównoważonych celów rozwoju ONZ, wykraczających poza równość płci;
 - określanie i przewidywanie pojawiających się różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn oraz potrzeb związanych z obecnymi lub przyszłymi zmianami w UE i na świecie, a także sposobów na lepsze uwzględnienie różnic i potrzeb, w tym w ramach obecnych i potencjalnych synergii między politykami i instrumentami;

– interdyscyplinarna baza wiedzy na temat tego, w jaki sposób powstają (przekrojowe) nierówności płci, jak się utrzymują i w jaki sposób są kwestionowane, a także rozwijanie innowacyjnych metod zwalczania stereotypów związanych z płcią, uprzedzeń płciowych oraz wszelkich form (poziomej i pionowej) segregacji płciowej związanej z asymetrycznym podziałem pracy, władzy, prac domowych i opieki domowej itp.

- Biorąc pod uwagę fakt, że dokument KE „Kierunki” koncentruje się na punktach przecięcia między równością płci a innymi kategoriami społecznymi w obszarze interwencji „Przemiany społeczne i gospodarcze”, zagadnienie to należy uwzględnić we wszystkich pozostałych klastrach oraz w pozostałych obszarach interwencji w ramach Klastra 2.
- W „Umacnianiu demokratycznych rządów” należy zwrócić uwagę na wpływ polaryzacji i ekstremizmu na równość płci oraz zrozumienie obecnego zjawiska walki przeciwko równości płci w UE w związku z rosnącym nacjonalizmem.
- W „Promowaniu dziedzictwa kulturowego” należy zwrócić uwagę nie tylko na wkład kobiet w sektory kreatywne, ale również na zależne od płci wzorce w tworzeniu kultury oraz w jej sektorach, a także na to, w jaki sposób można je wykorzystywać do utrwalania lub przeciwdziałania nierównościom płciowym.
- W „Zarządzaniu transformacją społeczno-gospodarczą” należy zwrócić uwagę na wpływ, jaki automatyzacja i cyfryzacja wywiera na płęć i, a także na to, w jaki sposób różne modele wzrostu i systemy państwa opiekuńczego przyczyniają się do osiągnięcia równości płci. W zarządzaniu mobilnością i migracją należy uwzględnić sposób, w jaki czynniki napędzające migrację są zróżnicowane pod względem płci i wpływają na strukturę społeczną w krajach pochodzenia i krajach docelowych.

Zestaw zaleceń 6:

Bezpieczeństwo cywilne na rzecz społeczeństwa (Klaster 3): Z zadowoleniem przyjmuje się fakt, że w dokumencie KE pt.: „Kierunki” wspomniano o potrzebie uwzględnienia wymiaru płci w ramach badań i innowacji związanych z ludzkim i społecznym kontekstem bezpieczeństwa oraz odporności i reagowania na katastrofy. Jednakże nie wspomina się w nim o równości płci w odniesieniu do bezpieczeństwa, podatności na zagrożenia itp. jako o zjawiskach mających wpływ na „Europę zapewniającą ochronę”. Należy zauważyć, że w rezolucji ustawodawczej Parlamentu Europejskiego z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie programu szczegółowego służącego realizacji programu „Horyzont Europa” wymieniono przestępstwa ze względu na płęć, orientację seksualną lub dyskryminacją rasową w klastrze 3. Należy je uwzględnić wśród zadań ukierunkowanych na zapewnienie bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej i bezpieczeństwa cybernetycznego. Należy także zaznaczyć, że przy działaniach związanych z poprawą zarządzania granicami zewnętrznymi i bezpieczeństwem morskim UE trzeba uwzględnić szczególny rodzaj bezbronności kobiet i dziewcząt uczestniczących w przepływach migrantów i uchodźców.

Zestaw zaleceń 7:

Technologie cyfrowe, przemysł i przestrzeń kosmiczna (Klaster 4) odnosi się do równości płci tylko w jednym z trzech unijnych celów politycznych, a konkretnie w celu poświęconym **znacznemu wkładowi w integrację społeczną**, w którym oczekuje się, że kwestie płci i inne sprawy związane z różnorodnością znajdą odzwierciedlenie, tam, gdzie to stosowne, w odniesieniu do zaangażowania i wzmocnienia pozycji *pracowników, konsumentów i przedsiębiorstw w celu zapewnienia im dostępu i korzystania z nowych technologii*. Należy jednak pamiętać o tym, że cyfryzacja będzie miała inny wpływ na kobiety i inny na mężczyzn. Dlatego też, w tym kontekście, aspekty związane z równością płci odgrywają ważną rolę. Z podobną sytuacją mamy do czynienia w dziedzinie sztucznej inteligencji, robotyki, dużych zbiorów danych i w uczeniu maszynowym, gdzie odtwarzane są uprzedzenia związane z płcią. Tu również należy uwzględnić aspekt równowagi płci. Fakt, iż kobiety i mężczyźni mają różne potrzeby musi znaleźć odzwierciedlenie także w procesach angażowania grup docelowych w rozwój innych technologii.

Zestaw zaleceń 8:

Klimat, energia i mobilność (Klaster 5): w klastrze tym nie wspomina się o aspektach związanych z równością płci, choć oczywiście należy je uwzględnić w odniesieniu do czynników wpływających na zmiany klimatyczne, ich skutków i rozwiązań w zakresie ich łagodzenia, wzorców adaptacyjnych. Należy także zwrócić uwagę na różnicę między potrzebami energetycznymi kobiet i mężczyzn, ich wyborami i wzorcami konsumpcji przy opracowywaniu planów energetycznych, a także na złożoność potrzeb kobiet i mężczyzn w zakresie mobilności i rozwiązań transportowych dla społeczności i miast.

Zestaw zaleceń 9:

Żywność, biogospodarka, zasoby naturalne, rolnictwo i środowisko (Klaster 6): w tym klastrze również nie uwzględniono aspektów związanych z równością płci. Należy wyraźnie zwrócić uwagę na upodmiotowienie kobiet w rolnictwie, a także na różne warunki, w jakich żyją kobiety i mężczyźni na obszarach wiejskich, oraz na wpływ ewolucji ról płci na działalność w sektorze podstawowym. Przy opracowywaniu zrównoważonej i zdrowej diety należy uwzględnić status żywieniowy kobiet i mężczyzn oraz przeprowadzić analizę płci pod kątem wpływu pestycydów, antybiotyków i oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe.

Zestaw zaleceń 10:

Rozszerzenie uczestnictwa i wzmocnianie europejskiej przestrzeni badawczej (EPB)

- W części dotyczącej *Poszerzania udziału* w dokumencie KE pt. „Kierunki” nie uwzględniono kwestii płci wśród wymienionych działań, ale w przeglądzie polityki GENDERACTION nr 11 (<https://1url.cz/9MU36>) stwierdzono, że wdrażając program „Horyzont Europa”, Komisja powinna podjąć konkretne działania mające na celu zachęcenie krajów objętych poszerzeniem udziału do opracowania polityki równości płci, aby zniwelować utrzymującą się znaczną różnicę.
- Równość płci i inne formy różnorodności uważa się za priorytety w zakresie badań i innowacji w ramach oczekiwanych skutków części pn. „Wzmocnienie EPB”, co poprawi również *współpracę międzynarodową, etykę i rzetelność naukową oraz wkład nauki w inne polityki UE*. Dla osiągnięcia trwałego postępu niezbędna jest jednak poprawa finansowania oraz poprawa przepisów dotyczących projektów ukierunkowanych na zmiany strukturalne, które mają na celu wdrożenie planów na rzecz równości płci w instytucjach naukowych.
- W związku z tym, wdrażając program „Horyzont Europa”, Komisja powinna przyjąć konkretne środki mające na celu zachęcenie krajów objętych poszerzeniem udziału do opracowania działań na rzecz równości płci, np. poprzez specjalne konkursy związane z równością płci lub poprzez uzupełnienie budżetów projektów dotyczących poszerzenia udziału o dodatkowe środki finansowe przeznaczone na działania na rzecz równości płci, które mają zostać wdrożone w ramach projektu.

Obszary misji i partnerstwa

Misje to jedna z głównych nowości programu „Horyzont Europa”. Są to ambitne i prestiżowe inicjatywy, które powinny zapewnić konkretne rozwiązania dla wyzwań stojących przed obywatelami i społeczeństwem europejskim. Misje mają na celu osiągnięcie w określonych ramach czasowych wymiernego celu, mającego wpływ na naukę i technikę lub społeczeństwo i obywateli, którego nie można by osiągnąć poprzez indywidualne działania.

Zestaw zaleceń 11:

Aby osiągnąć odpowiedni wpływ na naukę, społeczeństwo i obywateli, w zapisach dotyczących poszczególnych misji należy wyraźnie uwzględnić kwestię równości płci. Przyszły obszar misji dotyczący równości płci będzie miał zasadnicze znaczenie dla drugiego okresu realizacji programu „Horyzont Europa” w celu zintegrowania działań w zakresie badań i innowacji prowadzonych w różnych częściach programu ramowego, a dotyczących piątego celu zrównoważonego rozwoju. Podobnie, ponieważ przemiany i nierówności społeczne określono jako jeden z obszarów przyszłych partnerstw, przemiany w zakresie równości płci i związane z tym nierówności będą wymagały szczególnej uwagi w tym obszarze partnerstwa.

Filar 3 Innowacyjna Europa:

O równouprawnieniu płci NIE wspomniano w sekcji „**Odpowiednie działania w ramach Filaru III – Innowacyjna Europa**” dokumentu KE pt.: „Kierunki”.

Zestaw zaleceń 12:

Zaangażowanie większej liczby kobiet i zastosowanie metod analizy równości płci w procesie innowacji sprzyja opracowaniu bardziej konkurencyjnych produktów, które nie będą uznawać konsumenta – mężczyzny za model domyślny. Więcej informacji można znaleźć w przeglądzie polityki na temat równości płci i innowacji, opracowanym przez Stałą Grupę Roboczą ds. Równości Płci w Badaniach Naukowych i Innowacjach (dokument dostępny na stronie <https://1url.cz/tMUj0>).

Skontaktuj się z nami:

www.genderaction.eu
info@genderaction.eu
@GENDERACTION_EU

Projekt finansowany z programu Unii Europejskiej w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont 2020” na podstawie umowy o udzielenie dotacji nr 741466.

Wyłączenie odpowiedzialności: poglądy i opinie wyrażone w tym dokumencie są wyłącznie poglądami i opiniami dotyczącymi projektu, a nie Komisji Europejskiej.